

► Dopisy Marie Terezie a její dcery Marie Antoinetty

Marie Terezie Marii Antoinettě

V Schönbrunnu, 2. června 1775

[...]

Musím se vám přiznat, že jsem s velkým trápením četla v novinách, že se více než kdy jindy oddáváte všem možným vyjíždějkám v Bouloňském lesíku u bran Paříže s hrabětem z Artois, aniž by u toho byl přítomen král. Musíte vědět lépe než já, že tento princ není vůbec chován v úctě, a že se tak podílíte na jeho odsouzeníhodném chování. Je tak mladý, tak nerozvážený. Co však ještě může projít u prince, je mnohem vážnější chybou u starší královny, na kterou bývá nahlíženo zcela odlišně. Nehazardujte s dobrou pověstí, kterou dosud máte. Panovnice musí být oceňována i ve svém nejnicotnějším jednání a nemůže se stávat [rozmazlenou] paničkou ani svým vzhledem, ani zábavami, které preferuje. Jsme příliš na očích, a proto se musíme mít vždy na pozoru.

Ještě jedna věc mě trápí: všechny listy z Paříže říkají, že máte s králem oddělené lože a že vám jen málo důvěřuje. [...] Vaším jediným úkolem musí být co nejčastěji trávit celý den u něj, dělat mu společnost, být jeho nejlepší přítelkyní a důvěrníci, snažit se seznámit se situací, abyste s ním mohla rozmlouvat a ulevit mu, takže vždy nalezne nejvíce potěšení a bezpečí ve vaší společnosti. Na tomto světě jsme pro to, abychom konali dobro pro druhé [...].

Marie Antoinetta Marii Terezii

Ve Versailles, 22. června 1775

[...]

Císař mě velmi potěšil, když mi napsal, že přijede spolu s mými třemi bratry. [...] Rýma, kterou jsem dlouhou dobu trpěla, úplně odešla díky mléku. Je pravda, že během té doby, kdy trvala, král přespával ve svých komnatách. Moje drahá matka však může být ujištěna, že se již před dlouhou dobou vrátil. Navíc naše komnaty byly zařízeny velmi neprakticky v tom ohledu, že jsme nemohli navštěvovat jeden druhého, aniž by nás všichni viděli. Nechala jsem zřídit průchod, kterým ke mně může král přijít a já k němu, aniž by si toho někdo všiml. Zlobím se, že moje drahá matka soudí o mých promenádách v Bouloňském lesíku podle novin; často lžou a vždy přehánějí. Ve dnech, kdy jsem byla s hrabětem z Artois, byl král na lovu, kam bylo zcela nemožné, abych jej doprovázela. Ostatně vždy to bylo s vědomím krále a na těchto procházkách bylo vždy mnoho mužů i žen od dvora. [...]

Zažívám v těchto dnech velkou ztrátu odchodem madame de Cossé, své komorné, která pečovala o mé oblékání. Již dlouho jsem se [jejího odchodu] obávala, nemohla jsem to však odmítnout kvůli špatnému stavu jejího dítěte, kvůli němuž tato ubohá matka hyne zármutkem. Dítěti jsou pouze čtyři roky, sama ho krmila, před šesti měsíci bylo naočkováno a po

tomto nešťastném očkování začalo kulhat. Množství léků, které mu byly podány, trochu zlepšilo kulhání, ale dítě zdatně hubne a chřadne. Zarmoucená madame de Cossé nemá jinou možnost než vzít dítě do Savojska k pramenům a strávit s ním zimu v jižních krajích. Je mi to velmi líto, neboť je to schopná žena a nejčestnější, jakou jsem kdy mohla nalézt.

■ Otázky k textu:

1. Ověřovací

- a) S kým si Marie Antoinetta vyjížděla na do Bouloňského lesíka?
- b) Proč onemocnělo dítě madame de Cossé?

2. Faktografické

- a) Co měla společného místa, z nichž byly dopisy odeslány?
- b) Kolik let zbývalo Marii Antoinettě do konce života v době, kdy psala dopis? Jak skončila?

3. Historické myšlení

- a) Jakou roli má podle korespondence ve společnosti královna?
- b) Na základě dopisů uveďte tři způsoby, jakými bylo možné předat mezi Francií a habsburskou monarchií informace?

■ Vazba na rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání:

RVP ZV: [žák] vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti